

*gul*

15 NOV. 1989

1) Specialtandlæge Hans Peter Harbo  
Reiersensvej 9  
8900 Randers

2. kommunekontor  
1988/1128/1416-1  
PS

- 2) Tilsynsrådet for Århus Amt
- 3) Randers Kommune
- 4) Sundhedsministeriet

*5) Husk*

*6) Resume*

I skrivelse af 25. oktober 1989 med bilag har advokat Torben Byskov Petersen på Deres vegne anmodet Indenrigsministeriet om at vurdere lovligheden af den refusionsberegning, som Randers Kommune har foretaget ved afregning for tandreguleringsbehandlinger, som kommunen har udført for en række tilstødende kommuner.

Det fremgår af ovennævnte skrivelse, at Randers Kommune efter Deres opfattelse har tilbudt tandreguleringsbehandlinger til omegnskommuner til en urealistisk lav pris, hvori kommunen ikke har indregnet samtlige kommunens omkostninger i forbindelse med behandlingerne. Endvidere har Randers Kommunes prisberegning efter Deres opfattelse taget udgangspunkt i tandreguleringsbehandlinger af et mindre omfang end de rent faktisk udbudte behandlinger.

Endvidere fremgår det af det medsendte materiale, at advokat Torben Byskov Petersen på Deres vegne ved skrivelse af 31. marts 1989 til Tilsynsrådet for Århus Amt anmodede tilsynsrådet om at pålægge Randers Kommune at ophøre med at udbyde tandreguleringsbehandlinger til de omkringliggende kommuner og at ophæve allerede indgåede samarbejdsaftaler vedrørende tandreguleringsbehandlinger. Desuden blev tilsynsrådet anmodet om at præcisere overfor Randers Kommune, at et fremtidigt udbud af "ledig kapa-

citet på tandreguleringsområdet" alene kan ske i det omfang, kommunen afkræver patientens bopælskommune fuld refusion for de med behandlingen forbundne udgifter, herunder at disse udgifter opgøres ud fra samme principper som anvendes for privatklinikker.

Tilsynsrådet for Århus Amt har behandlet sagen på et møde den 14. september 1989. Til brug for sagens behandling i tilsynsrådet har Randers Kommunes afgivet en udtalelse af 9. juli 1989, hvoraf bl.a. følgende fremgår:

".. at Randers Byråd i sit møde 13. marts 1989 har godkendt en aftale med Sønderhald Kommune om salg af tandreguleringsbehandling til en fast pris af 10.000 kr. pr. behandling i 1989. Desuden yder Randers Kommune konsulentbistand fra en tandreguleringsstandlæge mod, at Sønderhald Kommune betaler samtlige udgifter herved.

Social og sundhedsforvaltningen blev samtidig bemyndiget til at indgå tilsvarende aftaler med Rougsø og Langå kommuner.

Den fastsatte pris på 10.000 kr. pr. tandreguleringsbehandling i 1989 svarer til de gennemsnitlige udgifter pr. tandreguleringsbehandling i 1989.

Der henvises til social- og sundhedsforvaltningens skrivelse af 30. december 1988 til tandlæge Harbo ..., hvori de budgetterede udgifter for 1989 er specificerede. Det fremgår, at den gennemsnitlige udgift pr. behandling forventes at blive højst 10.000 kr. i 1989."

I den nævnte skrivelse af 9. juli bemærker kommunen endvidere følgende:

"Advokaten anfører på side 3, at en række omkostninger ikke er medtaget i kommunens kalkulation. Det kan oplyses, at udgifterne til socialbidrag, forsikring og administration er indeholdt. De øvrige nævnte udgiftsposter er ikke indregnet, da disse udgifter ikke kan reduceres ved et faldende antal behandlinger, og da bygningen, hvor Randers Kommunale Tandpleje har til huse, er afskrevet. Hvis lokaleudgifterne indregnes, vil gennemsnitsudgiften pr. behandling højst stige med ca. 300 kr."

Endelig anfører Randers Kommune i udtalelsen af 9. juni 1989 bl.a.:

"... at der er tradition for, at kommuner kan sælge ydelser til hinanden mod fuld omkostningsdækning, når der er en kommunal

forpligtelse til at tilvejebringe service på området. Dette gælder f.eks. salg af kommunal tandpleje til fremmede kommuners anbragte på døgninstitutioner, salg af daginstitutioner- og plejehjemspladser til fremmede kommuner o.s.v.

Bestemmelserne i § 2 i lov om tandpleje m.v. er ikke til hinder for behandling af børn og unge med bopæl i andre kommuner, men fastslår blot, at betalingsforpligtelsen påhviler bopælskommunen.

Vi er således af den opfattelse, at den indgåede aftale med Sønderhald Kommune ikke er i strid med reglerne om kommunalfuldmagtens udstrækning eller gældende regler i øvrigt."

I tilsynsrådets udtalelse af 14. september 1989 har tilsynsrådet bl.a. henholdt sig til bestemmelsen i bekendtgørelse nr. 858 af 10. december 1986 om kommunal tandpleje, § 1, stk. 3, hvorefter den kommune, der efter aftale med de pågældende børn og unges bopælskommune yder tandpleje, kan afkræve bopælskommunen refusion for de med behandlingen forbundne udgifter. Endvidere fremgår bl.a. følgende af tilsynsrådssekretariatets bemærkninger:

"Sekretariatet finder det ikke afgørende, om kommunen beregner omkostningerne på samme måde som den privatpraktiserende tandlæge er nødsaget til, men lægger vægt på om kommunens beregning sikrer, at alle dens udgifter dækkes.

Hertil skal bemærkes at det i høj grad må have formodningen imod sig, at Randers Kommune har ønsket/vil have til hensigt at indgå aftaler med Sønderhald og andre kommuner, hvorved aftaleparterne subsidieres på bekostning af udhuling af kommunes egen kasse. Noget sådant er heller ikke sandsynliggjort.

.....

...der ses ikke i denne sag at være grundlag for kritik af, at Randers Kommune udnytter de ressourcer, kommunen har pligt til at være i besiddelse af, på optimal vis. Kommunen benytter sig derved blot af en naturlig mulighed for at styrke sin økonomi. Det skal dog tilføjes, at der kan være grund til at påtale kommunens handlemåde i det omfang, den har benyttet udokumenterede påstande om den konkurrerende private tandlæges priser i sin salgspolitik."

Tilsynsrådet har henholdt sig til sekretariatets bemærkninger og herefter ikke fundet anledning til at foretage sig yderligere.

På baggrund af Deres henvendelse af 25. oktober 1989 anmodede Indenrigsministeriet ved skrivelse af 22. november 1989 Sundhedsministeriet om en udtalelse.

I skrivelse af 16. august 1991 har Sundhedsministeriet udtalt følgende:

"Efter tandplejelovent skal kommunalbestyrelsen sikre alle børn og unge under 18 år med bopæl i kommunen adgang til vederlagsfri forebyggende tandpleje, jf. § 2 i lov nr. 310 af 4. juni 1986 om tandpleje m.v. Det fremgår endvidere af lovgivningen, at tandplejetilbuddet efter kommunalbestyrelsens beslutning kan tilbydes på såvel kommunale klinikker som hos praktiserende tandlæger. Unge på 16 og 17 år kan dog selv vælge, om de ønsker at modtage det kommunale tandplejetilbud hos praktiserende tandlæge, selv om kommunen har besluttet at tilrettelægge ungdomstændplejen på offentlige klinikker.

Det er således klart en kommunal opgave at tilbyde tandreguleringsbehandling. I vurderingen af lovgrundlaget kan der yderligere henvises til, at Sundhedsstyrelsen bl.a. har udtalt følgende "Der bør tilskyndes til, at især mindre kommuner indgår samarbejde om løsningen af tandreguleringsopgaven, primært for at skabe tilstrækkeligt børnegrundlag for tilknytning af en specialtandlæge. Et sådant samarbejde bør ikke være afhængigt af den organisationsform, kommunen har valgt for børnetandplejen. Geografisk nærhed må umiddelbart betragtes som værende af større betydning end organisationsform.", jf. Sundhedsstyrelsens retningslinier af 15. december 1986 for tilrettelæggelse af den kommunale tandpleje.

Efter Sundhedsministeriets opfattelse er der således ikke tvivl om, at Randers Kommune lovligt kan tilbyde andre kommuner at varetage opgaverne vedrørende tandreguleringsbehandling.

Med hensyn til betalingssspørgsmålet skal Sundhedsministeriet udtale følgende:

I § 1, stk. 3 i bekendtgørelse om kommunal tandpleje er det fastsat, at i "tilfælde, hvor det må anses for hensigtsmæssigt, at der tilbydes børn og unge under 18 år forebyggende og behandlede tandpleje uden for bopælskommunen (folkeregisterkommunen), kan en anden kommune yde den af loven omfattede tandpleje samt efter aftale med bopælskommunen afkræve denne refusion for de hermed forbundne udgifter.", jf. bekendtgørelse nr. 338 af 21. maj 1990. (bestemmelsen er en videreførelse af bestemmelsen i § 1, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 858 af 10. december 1986).

Der er ikke i den nævnte bekendtgørelse fastsat regler om, hvordan den kommune, der varetager behandlingsopgaven, skal beregne omkostningerne herved. Det skal i øvrigt tilføjes, at baggrunden for fastsættelse af den nævnte bestemmelse var, at det i en række tilfælde vil være sådan, at børn går i skole i en anden kommune end bopælskommunen, og i de tilfælde er det hensigtsmæssigt, at børnene kan modtage tandplejetilbuddet i "skolekommunen". Men også i disse tilfælde er det fortsat bopælskommunen, der har pligten til at sikre børnene et tandplejetilbud, og det er derfor også bopælskommunen, der skal afholde udgifterne. Den nævnte bestemmelse tager således ikke direkte sigte på en situation som den, der er grundlag for den konkrete sag.

Der er ikke i Sundhedsministeriets lovgivning i øvrigt fastsat regler for, hvordan en kommunen skal beregne omkostningerne for

ydelser, der efter aftale gives til børn og unge fra anden kommune.

Som det fremgår, er udgangspunktet i Sundhedsministeriets lovgivning, at sådanne refusionsspørgsmål afklares ved aftale mellem de involverede kommuner.

Sundhedsministeriet skal beklage den sene besvarelse."

Sundhedsministeriet har efterfølgende telefonisk supplerende over for Indenrigsministeriet oplyst, at der i Sundhedsministeriets lovgivning hverken er hjemmel til, at en kommune - ved at undlade at opkræve betaling for tandbehandling af børn og unge uden for kommunen - yder tilskud til de pågældende børn og unges hjemkommune, eller til at en kommune optjener et overskud ved varetagelsen af den omhandlede opgave.

De har telefonisk overfor Indenrigsministeriet oplyst, at advokat Torben Byskov Petersen ikke længere repræsenterer Dem i denne sag.

Indenrigsministeriet skal herefter udtale følgende:

Indenrigsministeriet kan henholde sig til Sundhedsministeriets udtalelse herunder til, at der i ministeriets lovgivning er hjemmel til, at en kommune efter aftale med en anden kommune kan yde tandplejebehandling til børn og unge med bopæl i denne kommune.

For så vidt angår spørgsmålet om betaling for den omhandlede behandling bemærkes, at en kommune ikke uden lovhjemmel kan yde økonomisk tilskud til løsning af opgaver, der påhviler en anden kommune, medmindre der foreligger lovhjemmel hertil. Da der ikke foreligger en sådan lovhjemmel, skal den kommune, der yder tandreguleringsbehandlinger til børn og unge fra andre kommuner, opkræve bopælskommunen et beløb svarende til de direkte og indirekte omkostninger ved behandlingen.

Kommuner kan på den anden side ikke uden lovhjemmel udføre opgaver for andre kommuner med det formål at optjene et overskud ved opgavevaretagelsen. En kommune kan derfor ikke ved sin prisfastsættelse for tandreguleringsbehandlinger indregne en fortjeneste

f.eks. svarende til normal fortjeneste for privatpraktiserende tandlæger.

Indenrigsministeriet er på baggrund af ovenstående af den opfattelse, at en kommunes prisfastsættelse i forbindelse med ydelse af tandreguleringsbehandlinger til børn og unge fra andre kommuner må tage udgangspunkt i en opgørelse af samtlige omkostninger, der er forbundet med behandlingen, herunder forrentning og afskrivning af lokaler, inventar og driftsmateriel. Skønnet over disse omkostningers størrelse vil kunne være forbundet med en del usikkerhed, og der vil derfor kunne være overladt kommunen et vist spillerum ved prisfastsættelsen. Efter ministeriets opfattelse vil en kommune endvidere lovligt kunne fastsætte en gennemsnitspris for udførelse af de omhandlede tandplejebehandlinger på grundlag af kommunens skøn over de samlede direkte og indirekte omkostninger, der er forbundet med ydelse af de pågældende behandlinger.

Indenrigsministeriet har forstået Randers Kommunes udtalelse således, at der ved prisberegningen helt er set bort fra de indirekte omkostninger til lokaler, inventar og driftsmateriel. Dette vil som anført ikke være lovligt.

Efter ministeriets opfattelse vil Randers Kommune derfor være forpligtet til - f.eks. i forbindelse med en genforhandling af allerede indgåede aftaler - at søge at fastlægge prisen i overensstemmelse med de ovenfor anførte principper. Randers Kommune er underrettet om ministeriets udtalelse ved en kopi af denne skrivelse.

Ministeriet finder herefter ikke grundlag for at foretage yderligere i anledning af sagen.

Kopi af denne skrivelse er endvidere sendt til Sundhedsministeriet og Tilsynsrådet for Århus Amt.

Med venlig hilsen

Pernille Seaton